

РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ

Министерство на земеделието и храните

Областна дирекция “Земеделие” - Кърджали

ГОДИШЕН ДОКЛАД

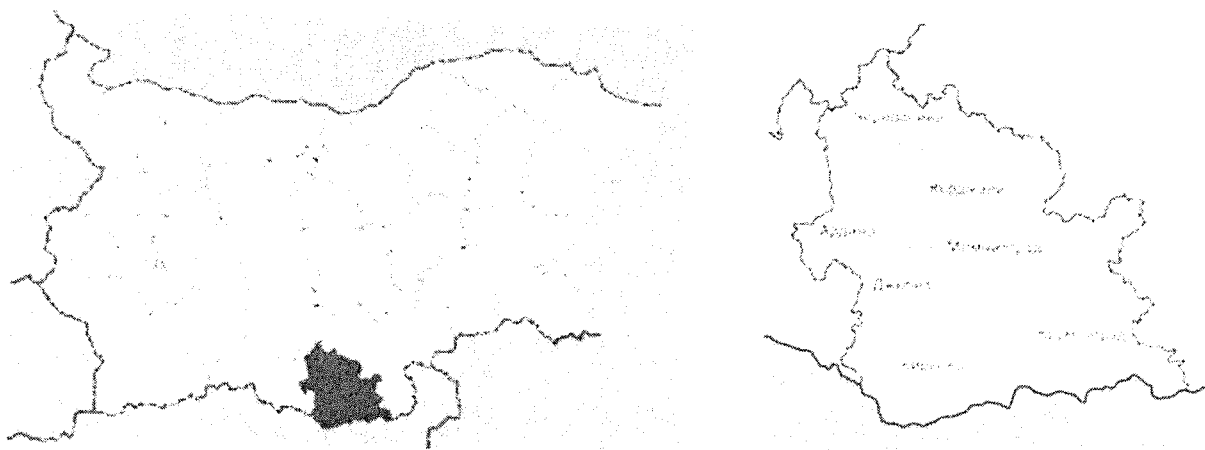
ЗА ДЕЙНОСТТА НА ОБЛАСТНА ДИРЕКЦИЯ „ЗЕМЕДЕЛИЕ“ - КЪРДЖАЛИ ПРЕЗ 2024 г.

СЪДЪРЖАНИЕ

ВЪВЕДЕНИЕ.....	3
I. РАСТЕНИЕВЪДСТВО.....	3
II. ЖИВОТНОВЪДСТВО.....	8
III. РЕГИСТРАЦИЯ НА ЗЕМЕДЕЛСКИ СТОПАНИ.....	10
IV. КАМПАНИЯ ПО РЕГИСТРИРАНЕ НА ЗАЯВЛЕНИЯ ПО СХЕМИ И МЕРКИ ЗА ДИРЕКТИ ПЛАЩАНИЯ И ПО СХЕМИ ЗА ДЪРЖАВНИ ПОМОЩИ ПРЕЗ 2024г.	13
V. АГРАРНО РАЗВИТИЕ.....	14
VI. АГРОСТАТИСТИКА.....	16
VII. РЕГИСТРАЦИЯ И КОНТРОЛ НА ЗЕМЕДЕЛСКА И ГОРСКА ТЕХНИКА	17
VIII. ПОЗЕМЛЕНИ ОТНОШЕНИЯ.....	18
IX. ЗАКЛЮЧЕНИЕ	20

ВЪВЕДЕНИЕ

Област Кърджали е една от 28-те области на България и е разположена в източната част на Родопите между Горнотракийската низина и тракийска Беломорска Тракия. Тя граничи с областите Смолян, Пловдив и Хасково, както и с Република Гърция на юг. В административно-териториалните граници на Област Кърджали са включени 7 общини – Ардино, Джебел, Кирково, Крумовград, Кърджали, Момчилград и Черноочене, като общият брой на населените места е 470, от които градовете са едва 5 – Кърджали, Момчилград, Крумовград, Ардино и Джебел. Черноочене и Кирково са двете общини в областта, съставени изцяло от села.

I. РАСТЕНИЕВЪДСТВО

Преобладаващият почвен тип в област Кърджали са канелените горски почви. Срещат се също в по-малък размер кафяви горски почви, алувиални, канелено-подзолисти, делувиални и в незначителен размер други почвени типове. Най-плодородните почви са по долините на река Арда и нейните притоци и в северните части на областта на границата с Хасковска област.

На база данни от общинските служби по земеделие в област Кърджали, земеделската територия на областта е в размер на 1 224 568,378 дка, в това число по общини както следва: Ардино – 125 210,635 дка, Джебел – 76 256,006 дка, Кирково – 169 536,718 дка, Крумовград – 363 856,974 дка, Кърджали – 219 719,519 дка, Момчилград – 153 672,981 дка и Черноочене – 116 315,545 дка.

В таблица 1 е изнесена информация по видове територии и предназначение. Най-голям е дялът на горската територия, представляващ 55,69 % от общата територия в областта, следва земеделската територия с 38,38 %.

Таблица 1

Код	Вид територия по предназначение	Общо за областта		
		Брой	Площ дка	%
1	Урбанизирана територия	21 449	80 415,013	2.52
2	Територия за транспорт	2 944	16 637,126	0.52
3	Земеделска територия	330 675	1 224 568,378	38.38
4	Горска територия	34 598	1 776 955,801	55.69
5	Води и водни обекти	2 592	72 549,971	2.27
6	Защитена територия	31	17 084,694	0.54
7	Нарушена територия	59	2 301,433	0.07
	общо	392 348	3 190 512,416	100,00

В таблица 2 е изнесена информация по видове собственост. Най-голям е делът на имоти държавна частна собственост, представляващ 57,97% от общата територия в областта, следват имоти, стопанисвани от общината с 13.78 % и частна собственост 12.22%.

Таблица 2

Общо за област Кърджали				
Код	Вид собственост	Брой имоти	Площ дка	%
1	Държавна публична	1 331	117 130,812	3,67
2	Държавна частна	34 657	1 849 555,773	57,97
3	Общинска публична	21 241	166 175,336	5,21
4	Общинска частна	25 526	143 676,972	4,50
5	Частна	202 493	389 930,794	12,22
6	Стопанисвано от общината	91 471	439 579,146	13,78
7	Други	15 629	84 463,583	2,65
	общо	392 348	3 190 512,416	100,00

В таблица 3 е изнесена информация за имотите по начин на трайно ползване. От имотите, предназначени за нуждите на селското стопанство, най-голям е делът на пасищата – 497 269,493 дка, което прави 43,34% от цялата площ в областта, следвани от нивите – 406 603,522 дка, или 38,71% .

Таблица 3

Общо за областта				
№	ВИД НТП	Брой	Площ дка	%
1	Ниви	165 244	406 603,522	38,71
2	Трайни насаждения	2343	15 986,060	1,52
3	Ливади	19 964	49 599,101	4,72
4	Пасища	52 926	497 269,493	43,34
5	Друг вид НТП	12 821	81 048,112	7,72
общо		253 298	1 050 506,288	100,00

За стопанската 2023/2024 година в област Кърджали с есенници са засети 1051,70 ха, от които 834.07 ха пшеница, 128.00 ха ечемик, 14.0 ха рапица и 0,46 ха тритикале. В таблица 4 е видно изменението на заетите площи с пшеница и ечемик за последните години:

Таблица 4

Община	Засети площи пшеница ха.					Засети площи ечемик ха.				
	2020	2021	2022	2023	2024	2020	2021	2022	2023	2024
Ардино	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Джебел	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Кирково	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Крумовград	222.0	220.0	264.0	288.0	286,00	30.0	35.0	25.0	44.0	24,00
Кърджали	52.0	210.0	315.0	387.0	377,27	20.0	35.0	63.0	27.7	77,00
Момчилград	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Черноочене	175.0	180.0	157.3	197.3	170,80	25.0	21.0	17.0	17.0	27,00
ОБЩО	449.0	610.0	736.3	872.3	834.07	75.0	91.0	105.0	88.7	128.0

От изнесените данни в таблицата е видно намаляване с 38,23 ха. на засетите площи с пшеница и увеличение с 39,3 ха. на засетите площи с ечемик през стопанската 2023/2024 година, спрямо стопанската 2022/2023 г.

В таблица 5 и 6 са изложени данни за производство на пшеница, ечемик и среден добив. Запазва се тенденцията за добър среден добив на дка, като основна една от причината е че земеделските стопани все повече наблягат на качествени сортове.

Таблица 5 - Пшеница

Община	Производство - тона					Среден добив - кг/дка				
	2020	2021	2022	2023	2024	2020	2021	2022	2023	2024
Ардино	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Джебел	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Кирково	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Крумовград	950	887	1200	1160	1254,00	427	403	454	403	438
Кърджали	203	924	1350	1742	1886,35	390	440	429	450	500
Момчилград	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Черноочене	655	810	692	868	1110,00	374	450	434	440	650
ОБЩО	1203	2077	3242	3242	4240,35	397	431	440	432	509

Таблица 6 – Ечемик

Община	Производство тона					Среден добив кг/дка				
	2020	2021	2022	2023	2024	2020	2021	2022	2023	2024
Ардино	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Джебел	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Кирково	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Крумовград	84	87.5	80	137	84	280	250	320	311	350
Кърджали	70	126	200	86	385	350	360	317	310	500
Момчилград	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Черноочене	130.2	80	56	55	108	310	250	330	324	400
ОБЩО	178.5	205	205	336	577	225	313	287	320	450

В област Кърджали посевната площ с основните пролетни култури през отчетния период е **1887,19 ха**.

В таблица 7 са изнесени данни за последните пет години:

Таблица 7

Култура	Посевна площ в ха 2020 г.	Посевна площ в ха 2021 г.	Посевна площ в ха 2022 г.	Посевна площ в ха 2023 г.	Посевна площ в ха 2024 г.
1. Картофи	492.3	209.43	225.4	222.3	208.90
2. Царевица за зърно	105.8	38.75	41.3	40.5	29.60
3. Масл. слънчоглед	363.0	372.6	656.3	640	691.00

4. Домати	94.0	71.95	52.48	28.4	30.20
5. Пипер	293.2	226.01	217	205.1	188.90
6. Дини	50.3	30.78	25.8	22.4	77.60
7. Краставици	18.35	15.12	8.85	5.9	5.65
8. Пъпеш	33.15	12.16	7.05	6	13.40
9. Ориенталски тютюн	880.0	669.2	500.7	620.5	570.20
10. Ечемик - пролетен	17.0	11.0	0	3	38.90
11. Зеле	14.2	14.1	22.17	16.9	13.90
12. Овес					18,94
ВСИЧКО:	2361.3	1671.1	1757.05	1811	1887,19

Видно от таблица 7 е, че през 2024, спрямо 2023 год., в област Кърджали общите площи, засети с пролетни култури са увеличени с 76,19 ха. Отчитаме намаляване при ориенталски тютюн с 50,3 ха и увеличение на засетите площи за следните култури:

-маслодаен слънчоглед с 51,00 ха.;

-дини с 55,20 ха.;

-пъпеш с 7,40 ха.;

-ечемик – пролетен с 35,90 ха.

При зеленчуковите култури се наблюдава запазване на засетите площи спрямо предходната година.

В таблица 8 са изнесени данните за получената продукция от пролетни култури през отчетния период:

Таблица 8

Култура	Засадени площи ха	Получена продукция тона	Среден добив кг/дка
1. Картофи			
01.12.2020 год	492,3	4352	884
01.12.2021 год	209.43	1928	921
01.12.2022 год	225.4	2091	927
01.12.2023 год	222.3	2123	955
01.12.2024 год	208,90	1970,20	943
2. Царевица			
01.12.2020 год	105,8	183,7	174
01.12.2021 год	38,75	137,25	354
01.12.2022 год	41,3	128	310
01.12.2023 год	40,5	142,5	352
01.12.2024 год	29,6	77,01	260

3. Слънчоглед			
01.12.2020 год	363	382	105
01.12.2021 год	372,6	428	115
01.12.2022 год	656.3	899	137
01.12.2023 год	640	801	125
01.12.2024 год	691	550	80
4. Домати			
01.12.2020 год	94,0	933	993
01.12.2021 год	71.95	1219	1694
01.12.2022 год	52.48	868	1654
01.12.2023 год	28.4	537,5	1893
01.12.2024 год	30.20	550	1821
5. Пипер			
01.12.2020 год	293,2	7345	251
01.12.2021 год	226.0	6586	2914
01.12.2022 год	217.0	5751	2605
01.12.2023 год	205.0	5751	2605
01.12.2024 год	135.50	5751	2605
6. Дини			
01.12.2020 год	50,3	441	877
01.12.2021 год	30.78	607	1972
01.12.2022 год	25.8	626	2427
01.12.2023 год	22,4	625	2788
01.12.2024 год	77.60	1608	2072
7. Пъпеши			
01.12.2020 год	33,15	186	562
01.12.2021 год	12.16	140	1153
01.12.2022 год	7,05	80	1133
01.12.2023 год	6	69	1150
01.12.2024 год	13.40	148	1110
8. Тютюн ориенталски			
01.12.2020 год	880,0	1236	140
01.12.2021 год	669.2	975	142
01.12.2022 год	500,7	746	148
01.12.2023 год	620,5	819	132
01.12.2024 год	570.20	834,2	146

В област Кърджали преобладават дребни частни стопанства, които обработват малки по размер площи и произвеждат продукция с висока себестойност.

II. ЖИВОТНОВЪДСТВО

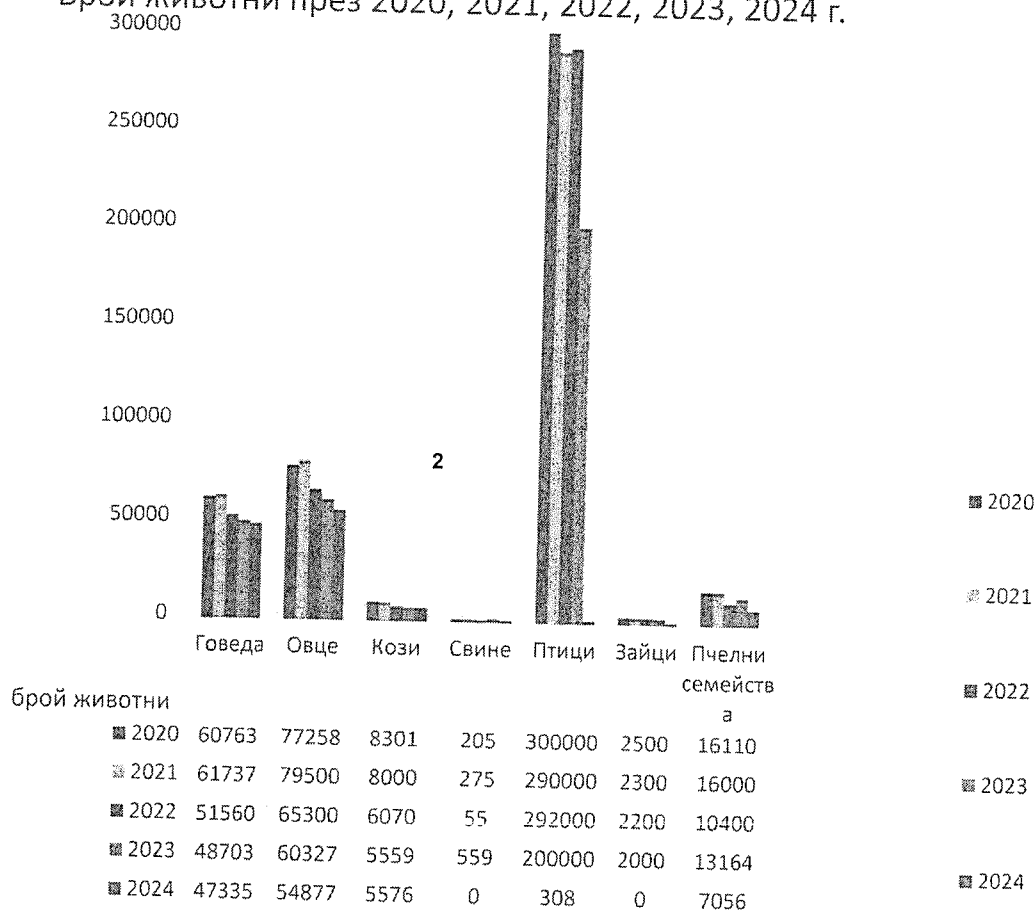
В област Кърджали овцевъдството е много добре развито, а отглежданите крави за мляко и месо. На територията на област Кърджали към 31.12.2024 г. се отглеждат следните

видове и брой животни, както и птици по данни, предоставени от общинските служби по земеделие.

Таблица 9

Видове животни	Мярка	2020 г.	2021г.	2022 г.	2023 г.	2024 г.
1. Говеда	Бр.	60763	61737	51560	48703	47335
В т. ч. крави	Бр.	42530	43216	36100	44076	33134
2. Овце	Бр.	77258	79500	65300	60327	54877
В т. ч. овце–майки	Бр.	69532	72825	58770	58992	49389
3. Кози	Бр.	8301	8000	6070	5559	5576
В т. ч. кози–майки	Бр.	7470	7200	4560	5385	5018
4. Свине	Бр.	205	275	55	559	-
В т. ч. свине–майки	Бр.	30	66	55	207	-
5. Птици	хил. бр.	300	290	292	200	308
В т. ч. кокошки–носачки	хил. бр.	160	150	292	200	308
бройлери	хил. бр.					
6. Зайци	Бр.	2500	2300	2200	2000	-
В т. ч. зайкини	Бр.	2300	2000	2100	2000	-
7. Пчелни семейства	Бр.	16110	16000	10400	13164	7056

Брой животни през 2020, 2021, 2022, 2023, 2024 г.

От изнесените данни през 2024 год. е видно намаление при броя животните. Видно от таблица 9 за област Кърджали отчитаме намаление с 53,60 % на отглежданите пчелни семейства за 2024 г. спрямо 2023 г. Към 2024 г. за съжаление вече **свини и зайци не се отглеждат**. Основни причини за намаляването са: демографски - намаляване на жителите по селата, застаряващо население, младите хора търсят по-добри алтернативни източници на доходи; икономически - високи разходи и ниска изкупна цена на произведената продукция; административни - липсата на документ за собственост при регистрацията на животновъдни обекти по чл.137 от Закона за ветеринарномедицинската дейност.

На територията на областта има създаден областен консултативен съвет по животновъдство. Целите на областния консултативен съвет са:

1. Проблемите в сектор животновъдство да се решават на областно ниво.
2. Да се информират животновъдите за новостите в сектора. /отдаването на пасища и мери от ОПФ и ДПФ, схеми и мерки за подпомагане.
3. Законодателни инициативи предложения.
4. Допълнителни срещи с друг институции / Развъдни организации, изп. Агенция по селекция и репродукция в животновъдството.

III. РЕГИСТРАЦИЯ НА ЗЕМЕДЕЛСКИ СТОПАНИ

През 2024 г. поддържането на Регистъра на земеделските стопани обхваща следните дейности:

- Набиране и актуализиране на информация за земеделските стопани относно дейността им, с цел подпомагане на земеделието;
- Поддържане на информационна система за регистъра на областно и централно ниво;
- Предоставяне на списък с регистрираните земеделски стопани на Агенцията по заетостта;
- Във връзка с кандидатстване по схеми и мерки по директните плащания и ПРСР стопаните актуализират данните си в Регистъра, като отразяват всяка промяна, попълвайки анкетни формуляри.

През отчетният период бе създадена добра организация от ОДЗ Кърджали и общинските служби, относно уведомяване на всички регистрирани земеделски стопани в областта за предстоящата кампания по пререгистрация.

Таблица 10

Регистрирани земеделски стопани в област Кърджали				
2020г.	2021г.	2022г.	2023г.	2024г.
5497	4450	3503	2882	2648

Запазва се тенденцията за намаляване на регистрираните земеделски стопани в областта. Причини:

- Минималният месечен размер на осигурителния доход за регистрираните земеделски стопани и тютюнопроизводители беше увеличен на 933 лв от 780 лв. считано от 01.01.2024г.;
- Липса на удостоверение по чл. 137 от Закона за ветеринарно-медицинската дейност – голяма част от местните животновъди, предимно малки стопанства не могат да покрият изискванията за издаване на това удостоверение, тъй като не разполагат с необходимите документи от една страна и високите цени на фуража от друга страна;
- НОИ – както и през предходните години така също и през отчетния период зачестиха случаите, в които, НОИ отказва да изплати обезщетение и признае осигурителен стаж на регистрирани земеделски стопани.

В таблица 11 е видно разпределението на регистрираните земеделски стопани на територията на област Кърджали:

Таблица 11

№	ОСЗ	Брой земища на територията на общината	Бр. регистрирани земеделски стопани Наредба3/1999		
			2022 г.	2023 г.	2024 г.
1	Ардино	52	201	170	153
2	Джебел	48	207	159	136
3	Кирково	73	556	557	557
4	Крумовград	80	823	672	601
5	Кърджали	118	922	683	574
6	Момчилград	49	463	342	331
7	Черноочене	51	331	299	296
Общо		471	3503	2882	2648

В таблица 12 и таблица 13 е представена информация за регистрираните тютюнопроизводители по общини от базата на тютюнопроизводителите през 2023 г. и 2024 г. Видно от информацията въпреки, че има увеличение на тютюнопроизводителите със 132 човека, количеството тютюн по договор намалява с 23 554 кг.

Видно е увеличение в броя регистрирани тютюнопроизводители, както също и увеличение на площите и произведеното количество тютюн. В областта отчитаме разлика в засетите площи с ориенталски тютюн по оперативна информация и въведените площи по договори в регистър „База на тютюнопроизводителите“. Като основна причина за това разминаване, е че членове на едно семейство сключват договори за изкупуване на суров тютюн с повече от една фирма.

Таблица 12

Регистрирани тютюнопроизводители през 2023 г. в базата на тютюнопроизводителите					
Област	Община	Брой тютюно-производители	Площ имоти /дка/	Площ по договор/дка/	Количество тютюн по договор/кг/
Кърджали	Ардино	2	6	4	330
Кърджали	Джебел	39	96	96	13600
Кърджали	Кирково	565	2402	2016	320941
Кърджали	Крумовград	1325	6120	4980	770168
Кърджали	Кърджали	49	169	159	23385
Кърджали	Момчилград	14	49	48	6760
Кърджали	Черноочене	148	514	493	69240
Общо		2 142	9 356	7 796	1 204 424

Таблица 13

Регистрирани тютюнопроизводители през 2024 г. в базата на тютюнопроизводителите					
Област	Община	Брой тютюно-производители	Площ имоти /дка/	Площ по договор/дка/	Количество тютюн по договор/кг/
Кърджали	Ардино	3	8	8	1200
Кърджали	Джебел	36	86	82	11540
Кърджали	Кирково	634	2494	1976	307125
Кърджали	Крумовград	1398	6457	4996	761530
Кърджали	Кърджали	45	165	157	22875
Кърджали	Момчилград	14	45	34	4800
Кърджали	Черноочене	144	531	508	71800
Общо		2 274	9 786	7 759	1 180 870

IV. КАМПАНИЯ ПО РЕГИСТРИРАНЕ НА ЗАЯВЛЕНИЯ ПО СХЕМИ И МЕРКИ ЗА ДИРЕКТИ ПЛАЩАНИЯ И ПО СХЕМИ ЗА ДЪРЖАВНИ ПОМОЩИ ПРЕЗ 2024г.

От гледна точка на обезпечение на цялостния процес, относно специалисти, техника и консумативи за състоялата се кампания бе извършено следното:

- Определиха се служителите, които ще участват в цялостния процес;
- След извършена профилактика наличната техника бе проверена и подготвена за работа;
- Осигуриха се необходимите консумативи, съобразно нуждите на всяка ОСЗ;
- Проведоха се опреснителни курсове за работа с ИСАК, а новоназначените служители преминаха успешно курс на обучение, проведен от представители на ОДЗ.

В област Кърджали кампанията по регистриране на заявления по различните интервенции за директни плащания през 2024 г. протече изключително активно, предвид момента, че стартира със закъснение. Броят на регистрираните заявления общо за областта е 4325 бр., което е с 18 заявления по-малко спрямо 2023 г. В таблица 14 са посочени приетите заявления по общини.

Таблица 14

Община	Брой приети заявления за подпомагане 2023 г.	Брой приети заявления за подпомагане 2024 г.
Ардино	137	137
Джебел	166	157
Кирково	982	1011
Крумовград	1718	1718
Кърджали	595	543
Момчилград	334	353
Черноочене	411	406
Общо	4343	4325

В таблица 15 са представени заявените култури, които като площ са най-много заявявани по основно подпомагане на доходите за устойчивост (ОПДУ):

Таблица 15

Схема	Култура	Площ ха	Брой заявления
ОПДУ	Постоянни или временни пасища за паша на животни (пасища и мери за паша)	12335,52	1292
ОПДУ	Ливади за косене	3561,07	849
ОПДУ	люцерна	748,17	402
ОПДУ	мека пшеница-зимна	580,1	129

ОПДУ	слънчоглед	374,84	89
ОПДУ	сливи	184,66	149
ОПДУ	ПЛОЩИ С УГАРИ	136,8	120
ОПДУ	пипер на открито	120	147
ОПДУ	тютюн	117,94	170
ОПДУ	череша	101,6	75
ОПДУ	орехи	86,25	83
ОПДУ	памук	71,8	14
ОПДУ	ябълки	44,81	59
ОПДУ	овес - пролетен	34,55	61
ОПДУ	Десертни лозя	32,63	22
ОПДУ	ечемик-зимен	31,52	29
ОПДУ	ечемик-пролетен	25,99	11
ОПДУ	дини	23,49	40
ОПДУ	царевица за зърно	19,99	18
ОПДУ	фий	17,02	8
ОПДУ	круши	16,76	17
ОПДУ	праскови/нектарини	16,01	23
ОПДУ	Винени лозя	15,46	9
ОПДУ	рапица - пролетна	15,23	5
ОПДУ	пъпеша	15,12	20
ОПДУ	царевица за силаж	13,86	6
ОПДУ	домати на открито	11,55	33
ОПДУ	главесто зеле	11,34	22
ОПДУ	бадеми	11,24	11
ОПДУ	лешници	10,57	4
ОПДУ	кайсии/зарзали	10,21	10

В период от 20.03.2024 г. до 09.04.2024 г. в ОСЗ са приети и регистрирани в ИСАК **3357 броя заявления** на земеделски стопани за подпомагане по схема за държавна помощ „Помощ в подкрепа на ликвидността на земеделските стопани за преодоляване на негативното икономическо въздействие на руската агресия срещу Украйна“19“. Създаде се бърза и добра организация, бяха уведомени всички земеделски стопани отговарящи на условията, за да успеят да подадат заявленията си в срок.

В периода от 02.09.2024 г. до 26.09.2024 г. са подадени и регистрирани в ИСАК **181 броя заявления** за подпомагане по схемата за държавна помощ „Помощ под формата на отстъпка от стойността на акциза върху газьола, използван в първичното селскостопанско производство“ за 2024 г.

V. АГРАРНО РАЗВИТИЕ

Във връзка с изпълнение на Стратегията за развитие на млечното животновъдство и подобряване качеството на суровото краве мляко в област Кърджали към 31.12.2024 г. одобрените изкупвачи на сурово краве, овче, козе и биволско мляко съгласно чл.55д, ал.4 от Закона за прилагане на общата организация на пазарите на земеделски продукти на

европейския съюз в цялата област са 14 бр. : община Ардино – 6 бр., общ. Джебел – 1 бр., общ. Крумовград – 1 бр. общ. Кирково – 2 бр., общ. Кърджали – 1 бр., общ. Момчилград – 1 бр., общ. Черноочене – 1бр. млекопреработвателните предприятия в региона са 7 бр., а действащите кланици са четири.

Сектора на пчеларството се характеризира с повишен интерес от страна на местните пчелари. Създаденото пчеларско дружество "Акация" работи много активно и поддържа тесни контакти с Областна дирекция "Земеделие" гр. Кърджали.

В ОДЗ Кърджали се поддържа регистър на елитните и племенни пчелни майки и отводки. През 2024 г. стопанствата намаляха с едно - земеделските стопани производители на елитни и племенни пчелни майки и отводки са двама с общ брой пчелни семейства – 235 бр. , в землището на с. Седловина, общ. Кърджали.

В изпълнение на заповед № РД09-78/08.02.2018 г. на министъра на земеделието и храните, със заповед № РД-11-86/12.03.2018 г. на директора на областна дирекция „Земеделие“ гр. Кърджали бе назначена областна експертна комисия за провеждане на обследвания на площите със земеделски култури. Комисията извърши пълно обследване - на 100% от заетите площи с есенни култури в землищата на с. Странджево, с. Поточница, с. Морянци, с. Котлари, с. Бряговец общ. Крумовград, с. Миладиново, с. Рудина, с. Сестринско общ. Кърджали, с. Пчеларово, общ. Черноочене. В обследването участие взеха представители на ОДЗ Кърджали, ОДВХ-отдел КХ, ОД на ДФЗ-РТИ и ОСЗ за съответните общини. Обект на обследване са 4 бр. стопанства по предварително изготвен поименен списък. За всяко наблюдавано стопанство е попълнен отделен наблюдателен лист. Всички посеви в област Кърджали бяха в добро състояние.

В периода 01.01.2024 г. – 31.12.2024 г. не са постъпвали заявления от земеделски стопани за пропаднали на 100% площи засети с тютюн, пипер на открито и домати на открито, вследствие на неблагоприятни климатични условия.

С изменение на Закона за прилагане на общата организация на пазарите на земеделски продукти на европейския съюз /ЗПООПЗПЕС/ на областните дирекции са вменени дейности по:

- ежемесечен прием на декларации за места на съхранение на зърно и на налично количество зърно в тях;
- прием на всяко тримесечие на декларации от земеделските производители за произведеното и наличното зърно по видове, като през периода от юли да септември приемът на декларациите за пшеница е ежемесечен;
- проверки на обектите за съхранение на зърно и за лицата и на земеделските стопанства за достоверността на данните, вписани в декларациите;
- вземане на проби за представително окачествяване на реколтата от пшеница, ечемик, слънчоглед и царевица;
- водене и съхраняване на бази данни и за лицата, които стопанисват обектите за съхранение на зърно;
- съставяне на актове при установяване на нарушения.

На територията на област Кърджали към 31.12.2024 г. има 3 броя регистрирани обекти за съхранение на зърно. Ежемесечно се извършва прием на декларации за наличното зърно .

Взети и изпратени са проби за национално окачествяване на реколта 2024 г. са от ечемик – 1 бр., пшеница – 7бр. и слънчоглед 1 бр. Извършени са четири проверки за налично зърно в ОСЗ и земеделски стопани.

Съгласно чл.14, ал.1 и 2 от Наредба № 23 / 29.12.2015 г. в ОД „Земеделие” са приети в срок 128 бр. декларации, от всички земеделски стопани произвеждащи зърно над 5 дка.

VI. АГРОСТАТИСТИКА

Събиране на статистическа информация

В съответствие с Програмата за провеждане на статистически изследвания през изминалата 2024 г., отдел „Агростатистика” проведе следните наблюдения:

Ежемесечни – при тези наблюдения се работи с всички съществуващи на територията на областта предприятия и **приключват с годишна анкета:**

- **Дейност на млекопреработвателни предприятия през 2024 г.;**
- **Дейност на кланиците за червени меса през 2024 г.**

Продуктови – тези наблюдения се извършват един път в годината на база извадка, подадена от отдел „Агростатистика” към МЗХ:

- Използване и заетост на територията на страната през 2024 г. (БАНСИК) – от общо 91 сегмента 27 бр. са с горска заетост, останалите 64 са полски;
- Добиви от земеделски култури – реколта 2024 г. – в основната извадка попадат общо 165 бр. стопанства.
- Производство на плодове през 2024 г. – стопанствата за анкетиране общо за областта са 150 бр.
- Производство на зеленчуци през 2024 г. – тук за наблюдение попадат общо 39 бр. стопанства;
- Дейност на предприятията за преработка на плодове и зеленчуци през 2024 г. – на територията на област Кърджали функционират три фирми, занимаващи се с преработвателна дейност;
- Производство на грозде и вино през 2024 г. – за наблюдение попадат общо 38 бр. стопанства;
- Брой на селскостопанските животни през 2024 г. – в основната извадка за наблюдение са попаднали общо 313 стопанства.
- Птицевъдството в България през 2024 г. – общо за област Кърджали са анкетирани 79 бр. стопанства;
- Пчеларството в България през 2024 г. - общо за област Кърджали са анкетирани 63 бр.

В Система за информация за устойчивостта на земеделските стопанства през 2024 г. на територията на област Кърджали са наблюдавани и отчетени 58 стопанства, от които 4 са с двустранно счетоводство, а останалите 54 са с едностранно счетоводство или не водят счетоводство. Всяко едно от одобрените земеделски стопанства са попълнени съответните формуляри, всички данни са въведени в Системата, отчетени са извършените разходи.

VII. РЕГИСТРАЦИЯ И КОНТРОЛ НА ЗЕМЕДЕЛСКА И ГОРСКА ТЕХНИКА

С изменение на Закона за регистрация и контрол на земеделска и горска техника от 01.01.2016г., в правомощията на ОД „Земеделие” гр. Кърджали са делегирани и дейности по:

- регистрация, промяна, прекратяване, както и отчисляване на земеделската и горска техника;
- контрол за правоспособността на лицата, които работят с техниката, техническото състояние и безопасността на техниката;
- извършване на годишни, сезонни и тематични прегледи на регистрираната техника;
- издаването и подмяната на свидетелствата за правоспособност на територията на областта.

В таблица 16 е показана информация за регистрирана по видове техника на територията на област Кърджали, както също и за периода 01.01.2024 г. - 31.12.2024 г. в Областна дирекция „Земеделие” – гр. Кърджали:

Таблица 16

№	Вид техника	Регистрирана техника за периода 01.01.2023г.- 31.12.2023г.	Регистрирана техника за периода 01.01.2024г.- 31.12.2024г.	Регистрирана техника до 31.12.2024г.	Отчислена техника до 31.12.2024г.
				общо	общо
1.	Верижни трактори	1	0	101	40
2.	Колесни трактори	101	103	1602	891
3.	Самоходни шасита	5	5	144	76
4.	Друга самоходна техника	72	65	536	243
5.	Тракторни ремаркета:	18	19	399	230
6.	в т.ч.с общо предназначение	13	12	343	221
7.	със спец.предназначение	5	7	56	9
8.	Горска техника/група А/	11	19	158	104
9.	Зърнокомбайни	0	4	45	33
10.	Самоходни силажокомбайни	0	0	0	0
11.	Други самоходни машини	2	1	11	1
12.	Машини за сеидба и садене	1	7	42	12
13.	Машини за торене и растителна защита	2	9	62	11
14.	Фуражоприбиращи и фуражопреработващи	15	14	316	39
15.	Почвообработващи	9	14	980	168
16.	Сушилни и други	0	0	6	4
17.	Зърно и семепочистващи	0	0	2	2
18.	Машини за поливане	0	0	54	10
19.	Горска техника/група В/	25	16	579	162
	Общ брой техника	280	295	5436	2256

През календарната 2024 г. областна дирекция „Земеделие“ извърши годишен технически преглед на 1073 броя земеделска и горска техника, с 59 броя повече в сравнение с 2023 г.

VIII. ПОЗЕМЛЕНИ ОТНОШЕНИЯ

Държавният поземлен фонд към 31.12.2024 г. по данни на Общинските служби по земеделие е 129350.353 дка. По общини разпределението е както следва: Ардино – 4342.799 дка; Джебел – 2217.663 дка; Кирково – 44 822.756 дка; Крумовград – 53630.582 дка; Кърджали – 9 974.901 дка; Момчилград – 9 027.066 дка и Черноочене – 5334.586 дка. В изпълнение на заповед №РД 46-40/27.02.2024 г. и №РД-46-182/05.06.2024 г. на министъра на земеделието и храните и на основание чл. 24а, ал. 1 от ЗСПЗЗ и чл. 47ж, ал. 1 от ППЗСПЗЗ се обявиха две тръжни сесии за отдаване под наем или аренда на свободни земеделски земи от ДПФ на територията на област Кърджали за стопанската 2024/2025 г., както следва:

- първа тръжна сесия за предоставяне под наем/аренда за дългосрочно ползване за едногодишни полски култури, многогодишни фуражни култури или зеленчуци, за срок от 5 стопански години – 1598 бр. имоти, с обща площ 5793.009 дка., за създаване и отглеждане на трайни насаждения – 3 бр. имоти, с обща площ 11.414 дка., за отглеждане на съществуващи тайни насаждения – 1 бр. имот, с площ 20.732 дка.
- втора тръжна сесия за предоставяне под наем/аренда за дългосрочно ползване за едногодишни полски култури, многогодишни фуражни култури или зеленчуци, за срок от 5 стопански години – 1522 бр. имоти, с обща площ 5290.288 дка., за създаване и отглеждане на трайни насаждения – 1 бр. имоти, с площ 4.726 дка.

Сключените договори от проведените тръжни сесии са за отглеждане на едногодишни полски култури, многогодишни фуражни култури или зеленчуци, и за създаване и отглеждане на трайни насаждения - 32 бр. за 315 бр. имоти, с обща площ 1888.668 дка.

На основание чл. 37м, ал. 1 от ЗСПЗЗ, спазени ли са условията на чл. 37и, ал. 4, ал. 7 и ал. 9 от ЗСПЗЗ в изпълнение на Заповед №РД-07-4/04.01.2024 г. на директора на Областна дирекция „Земеделие“ – Кърджали, комисия извърши проверка на общо 231 бр. сключени договори за наем или аренда на пасища, мери и ливади от държавния поземлен фонд.

Съгласно разпоредбата на чл. 37м, ал. 2 от ЗСПЗЗ, спазването на изискванията за притежавани брой и вид животни се установява въз основа на изготвена и предоставена от БАБХ официална справка за всички регистрирани към 1 февруари на текущата година в Интегрираната информационна система на БАБХ – животновъдни обекти, собственици или ползватели на регистрирани животновъдни обекти и пасищни селскостопански животни в животновъдните обекти.

Комисията провери всички 231 бр. договори за наем или аренда на пасища, мери и ливади от държавния поземлен фонд, сключени със 140 бр. земеделски стопани, в информационната система „mzhcupok2.mzg.government.bg“ и констатира, следното:

- 137 ползватели отговарят на условията на чл. 37и, ал. 4 от ЗСПЗЗ;
- 2 ползвателя са намалили броя на животните с над 30% и на основание чл. 37м, ал. 4, т. 1 от ЗСПЗЗ договорите следва се изменят, като площта се определи в съответствие с процентното намаление на броя на животните;

- 1 ползвател не отговарят на условията на чл. 37и, ал.1 от ЗСПЗЗ и на основание чл. 37м, ал. 4, т. 1 от ЗСПЗЗ договорите следва се прекратят.

Във връзка с изпълнение на дейностите, свързани с процедурата по реда на чл. 37и от Закона за собствеността и ползването на земеделските земи (ЗСПЗЗ) за отдаване под наем или аренда на пасища, мери и ливади от държавния поземлен фонд със заповед №РД46-50/28.02.2024 г. на министъра на земеделието и храните са определени свободни пасища, мери и ливади за отдаване под наем и/или аренда за стопанската 2024/2025 г. – общо 4150 бр. имоти с обща площ 44597.563 дка.

След проведена процедура по разпределение на пасища, мери и ливадите на собственици или ползватели на животновъдни обекти с пасищни селскостопански животни, регистрирани в Интегрираната информационна система на БАБХ през стопанската 2024/2025 г., на територията на област Кърджали по реда на чл. 37и, ал. 12 от ЗСПЗЗ са сключени 30 бр. договори за 124 имота, с обща площ 1788,780 дка.

На основание издадена Заповед РД-04-101/05.09.2024 г. на директора на ОД „Земеделие“ – Кърджали за провеждане на търг с тайно наддаване за отдаване под наем на свободни пасища, мери и ливади от ДПФ за календарната 2025 година за срок от една календарна година за регистрирани в Интегрираната информационна система на БАБХ, собственици на регистрирани пасищни селскостопански животни, които отговарят на условията, посочени в чл. 104ж от ППЗСПЗЗ се сключиха по реда на чл. 37и, ал. 13 от ЗСПЗЗ - 20 бр. договори за 306 имота, с обща площ 6858.285 дка.

По данни на общинските служби по земеделие към 30.11.2024 г. общият размер на земеделските земи от държавния поземлен фонд (ДПФ) в област Кърджали е 129350.353 дка, в това число по начин на трайно ползване както следва: ниви – 17389.471 дка; трайни насаждения – 544.824 дка, ливади – 1870.213 дка; пасища – 106159.326 дка, други – 3386.519 дка.

Съгласно справка за предоставени земеделски земи от ДПФ към 30.11.2024 г. /Образец 1/ са предоставени 24490.659 дка, в това число за отглеждане на едногодишни полски култури са 5847.222 дка, за създаване и отглеждане на трайни насаждения и за отглеждане на съществуващи трайни насаждения за 1159.626 дка, за ливади 470.798 дка, и за пасища 16974.168 дка.

Земите предоставени със заповеди по реда на чл. 24, ал. 2 и чл. 24б от ЗСПЗЗ, са в размер на 429.945 дка на територията на две общини – Джебел и Кърджали.

Имотите с начин на трайно ползване: ниви, са предоставени за ползване под аренда за отглеждане на едногодишни полски култури и многогодишни фуражни култури или зеленчуци в по-голямата си част се поддържат по предназначение.

Имотите с начин на трайно ползване: ливади, се поддържат и ползват по предназначение за косене и паша на животните.

Имотите с начин на трайно ползване: пасище, се поддържат от наемателите си, като се почистват от храсти и папрати.

По данни от общинските служби по земеделие при извършените проверки по реда на чл. 47, ал. 8 от ППЗСПЗЗ има установени 4 бр. ползвател в размер на 5.646 дка земеделски земи от ДПФ без правно основание.

Към момента няма не събрани вземания по действащи договори за наем/аренда за земите от ДПФ.

По договорите за създаване и отглеждане на трайни насаждения, по които са изтекли гратисните периоди за създаване на трайните насаждения в съответствие с

предмета на договора са прекратени 2 бр. договори за създаване и отглеждане на трайни насаждения, с обща площ 64.929 дка.

През отчетния период сключените договори за продажба на земя, частна държавна собственост, прилежаща към сгради и съоръжения на организациите по § 12 от ПЗР на ЗСПЗЗ по реда на чл. 27, ал. 6 от ЗСПЗЗ при спазване изискванията на чл. 45а, ал. 2 от ППЗСПЗЗ са 15 бр. за 26.436 дка с обща стойност 102 400 лева, от които 85 500 са платени с български лева, а 16 900 с поименни компесаторни бонове. Сключените договори по реда на чл. 27, ал. 8 от ЗСПЗЗ са 11 бр. договори за 11 имота, с обща площ 37.382 дка за 126 282 лева.

За имоти – държавна частна собственост с НПТ „Стопански двор“ има съставени общо до момента 41 бр. актове за държавна собственост. Предприети са действия и по издаване на актове за държавна собственост за земите от ДПФ /ниви, ливади, пасища/ и за периода от 01.01.2024 г. до 31.12.2024 г. са издадени общо 2470 бр., в това число по общини, както следва: Ардино – 350 бр.; Джебел – 346 бр.; Кирково – 775 бр.; Крумовград – 913 бр.; Кърджали – 86 бр.

За периода януари – декември 2024 година Комисията по чл.17, ал.1, т. 1 от ЗОЗЗ проведе 7 заседания. Разгледани са 59 бр. преписки за утвърждаване на площадки и за промяна на предназначението за 135694.800 дка. Постановените такси по чл. 30 от ЗОЗЗ са в размер на 147321.45 лв. Влезлите в сила решения са 59 бр. с площ 135694.800 дка. Преобладаващият вид на обектите разглеждани от Комисията по чл.17, ал. 1, т. 1 от ЗОЗЗ са за вилно застрояване.

На основание Наредба за категоризиране на земеделските земи при промяна на тяхното предназначение в ОД „Земеделие“ – Кърджали са издадени 72 броя актове за категоризация. През годината са издадени и 10 бр. Актове за установяване на административни нарушения по ЗОЗЗ.

Във връзка с прилагане на Наредба №19 от 25 октомври 2012 г. за строителство в земеделски земи без промяна на предназначението им (обн. ДВ. бр. 85 от 6 ноември 2012 г.) на основание чл. 11, ал. 1, т. 4 са издадени 8 бр. положителни становища.

IX. ЗАКЛЮЧЕНИЕ

Дейността на Областна дирекция „Земеделие“ - Кърджали отразява държавната политика в областта на земеделието, както и прилагането на Общата селскостопанска политика на Европейския съюз на територията на областта. От изключителна важност за нас е да се достигнат високи стандарти и нива на конкурентно земеделие, които да прилагат устойчиви земеделски практики, водещи до увеличаване на доходите на земеделските производители.

Едновременно с това се стремим да осигурим по-добри условия на труд на служителите, по-ефективна организация на работата, което води и до по-добри резултати - качествено и срочно обслужване на потребителите на административни услуги.

Служителите на Областна дирекция „Земеделие“ - Кърджали полагат усилия да покажат на земеделските стопани добре действаща държавна администрация, която непрекъснато повишава нивото на своята компетентност, като им осигурява достъп до важна за тях информация.

В резултат на проявената отговорност, професионализъм и създадената организация на работния процес в Областна дирекция „Земеделие“ - Кърджали мога да определя 2024 г. като успешна.

ЙОРДАНКА ГОЧЕВА

/Директор на Областна Дирекция „Земеделие“ – Кърджали/

